

Interreg Sverige-Norge

Utvärdering av projektens arbete med att bygga vidare och kapitalisera på resultat

Kunskap för ett bättre samhälle

Oxford Research tar fram kunskapsbaserade beslutsunderlag åt kunder i offentlig sektor.

Vi är specialister på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier med fokus på två breda områden: regional utveckling och näringslivsutveckling samt välfärd.

Vi arbetar tvärvetenskapligt och kombinerar tre kompetenser: akademisk kunskap och metod, strategisk förståelse samt förmåga att kommunicera på ett effektivt och tydligt sätt.

Våra kunder finns framför allt inom offentlig sektor på lokal, regional, nationell, nordisk och europeisk nivå.

Oxford Research AB

Norrlandsgatan 11

111 43 Stockholm

Sweden

office@oxfordresearch.se

www.oxfordresearch.se

Uppdragsgivare

Länsstyrelsen Jämtlands län

Projektperiod

Maj 2024 till april 2025

Projektteam

Ylva Grauers

Thomas Westerberg

Sydney Mc Loughlin Laewen

Oxford Researchs **venndiagram** symboliserar våra tre kärnkompetenser – akademisk kunskap och metod, strategisk förståelse samt kommunikation – som vi använder när vi tar fram kunskap för ett bättre samhälle.

Sammanfattning

Oxford Research har på uppdrag av programorganisationen för Interreg Sverige-Norge genomfört en utvärdering av hur kapitalisering sker inom programmet. Syftet med utvärderingen är att undersöka hur projekten arbetar med kapitalisering och att ge rekommendationer för förbättring. Utvärderingen är formativ och bygger på dokumentstudier, explorativa intervjuer med programorganisationen samt djupintervjuer med tio utvalda projekt. Bedömningen har utgått från tre utvärderingskriterier: relevans, effektivitet och effekter/mervärde.

Bakgrund

EU:s sammanhållningspolitik syftar till att minska regionala skillnader och skapa tillväxt, jobb och hållbar utveckling. En viktig del är Interreg-programmen som stödjer gränsöverskridande samarbete mellan regioner. Interreg Sverige-Norge är ett sådant program där Sverige och Norge samarbetar för att bland annat främja grön omställning, cirkulär ekonomi och starka gränsregioner.

Vad är kapitalisering?

Kapitalisering innebär att använda, sprida och vidareutveckla tidigare projektresultat för att skapa långsiktiga effekter. Fokus ligger på att dokumentera, nätverka och göra kunskap tillgänglig för fler, vilket stärker både pågående och framtida projekt. Kapitalisering och utvärdering hänger ihop och bör integreras i hela projektcykeln.

Huvudresultat

Relevans

De studerade projekten i utvärderingen visar att:

- Projekten använder ofta tidigare resultat, nätverk och verktyg för att bygga vidare.
- Målen är relevanta för kapitalisering men kan i flera fall tydliggöras och utvecklas.
- Begreppet kapitalisering är inte alltid känt bland projektdeltagarna, även om arbetet ofta motsvarar det i praktiken.

Effektivitet

Utvärderingen visar att:

- Digitala möten, seminarier och workshops används effektivt för kunskapsdelning.
- Administrativa skillnader mellan Sverige och Norge, dubbelarbete och brist på riktad information om liknande projekt försvårar effektiviteten.

- Flera projekt arbetar aktivt med målgruppsanpassning och skriver avtal för att säkra långsiktig användning av resultaten.

Effekter och gränsöverskridande mervärde

Från utvärderingen konstateras att:

- Projekten skapar starka nätverk och gemensamma lösningar som gynnar regional utveckling och gränsöverskridande arbetsmarknad.
- Ungdomars möjligheter att arbeta över gränsen stärks tack vare gemensamma aktiviteter och utbyten.
- Samverkan och gemensam kunskapsutveckling ses som viktiga faktorer för projektens långsiktiga påverkan.

Slutsatser

Projektet inom Interreg Sverige-Norge visar en stark förmåga att bygga vidare på tidigare resultat och erfarenheter, vilket skapar ett tydligt gränsregionalt mervärde. Kapitalisering sker ofta även om själva begreppet är relativt okänt, och faktorer som projektstorlek, projekttyp och tidsramar påverkar resultaten. Förstudier och uppföljningsprojekt har särskilt goda förutsättningar att kapitalisera resultat effektivt. Programorganisationen stödjer kapitaliseringsarbetet men kan stärka sin insats ytterligare. Då få projekt hittills avslutats, är slutsatserna om långtidskapitalisering ännu preliminära.

Rekommendationer

För att stärka kapitalisering i framtida Interreg-projekt rekommenderas att projekten planerar för långsiktighet redan från start, med tydliga mål och ansvar för hur resultaten ska leva vidare efter projektslut. Projekten bör bygga på tidigare förstudier och projektresultat för att öka relevans och undvika dubbelarbete, samt utveckla nätverk och samverkan som kan bära vidare resultaten. Projektbeskrivningar och rapporter bör innehålla konkreta avsnitt om kapitalisering, och projektaktörerna behöver stärka sin kunskap om kapitaliseringens syfte och praktiska tillämpning.

Programorganisationen bör samtidigt ställa tydligare krav på kapitalisering i ansökningar och rapportering, samt främja användningen av förstudier och tidigare resultat som bas för nya projekt. Stödet för nätverkande och samverkan bör stärkas ytterligare, liksom utvecklingen av tydliga riktlinjer för hur kapitalisering ska beskrivas och följas upp. Slutligen bör kapitalisering lyftas fram som ett strategiskt mål inom programmet, för att bidra till långsiktiga effekter och ett stärkt gränsregionalt mervärde.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	1
1.1 Interact och kapitalisering av projektresultat	2
1.2 Interreg Sverige-Norge.....	2
1.3 Utvärderingens syfte	3
2. Metoder och genomförande	4
2.1 Utvärderingens ansats och metod	4
2.2 Datainsamling.....	6
3. Utvärderingens resultat och bedömning	7
3.1 Resultat kopplat till relevans	7
3.2 Resultat kopplat till effektivitet.....	8
3.3 Resultat kopplat till effekter och gränsöverskridande mervärde	11
3.4 Övriga observationer	13
4. Utvärderingens slutsatser och rekommendationer	15
4.1 Slutsatser	15
4.2 Rekommendationer	16

1. Inledning

EU:s sammanhållningspolitik syftar till att minska regionala skillnader och ojämlikheter inom EU, och är en av EU:s viktigaste investeringsverktyg för att skapa tillväxt, jobbskapande, konkurrenskraft, hållbar utveckling och miljöskydd.¹ Sammanhållningspolitiken utgör både mål och medel, och står för en tredjedel av EU:s totala budget.² Investeringarna inom sammanhållningspolitiken genomförs via olika fonder och program, bland annat Europeiskt territoriellt samarbete, också kallat Interreg.

Interreg är finansierat via europeiska regionala utvecklingsfonden (regionalfonden, ERUF). Interreg är således en del av den europeiska sammanhållningspolitiken och fokuserar specifikt på att främja ökat samarbete och integration mellan regioner och nationsgränser. Regioner från olika medlemsstater uppmuntras till att samarbeta och samverka kring strategier för gränsregioner. I Interreg Sverige-Norge deltar Sverige som en EU-medlemsstat, medan Norge deltar i programmet som ett tredjeland då de inte är medlemmar i EU.

Länsstyrelsen Jämtlands län, som förvaltande myndighet för Interreg Sverige-Norge, gav våren 2024 Oxford Research AB i uppdrag att utvärdera hur projekt inom programmet tar tillvara och bygger vidare på resultat som uppkommit i projekten. Detta baserat på EU-programmet Interacts strategi för att implementera ett helhetstänk kring att ta vara på resultat i hela program- och projektcykler, även kallat kapitalisering.

I det här dokumentet presenterar vi resultatet från utvärderingen. Rapporten är disponerad enligt följande:

- Kapitel 1: Inledning som beskriver bakgrunden till Interreg Sverige-Norge, Interact och begreppet kapitalisering samt syftet med utvärderingen.
- Kapitel 2: Utvärderingens metoder och genomförande.
- Kapitel 3: Utvärderingens resultat vad gäller projektens relevans, effektivitet och effekter och mervärde i förhållande till kapitalisering.
- Kapitel 4: Oxford Researchs slutsatser och rekommendationer.

---

¹ Europaparlamentet, 2023. *Ekonomisk, social och territoriell sammanhållning | Faktablad om Europeiska unionen / Europaparlamentet*

² SKR, 2024. *Sammanhållningspolitik, EU | SKR*

1.1 Interact och kapitalisering av projektresultat

Interact är ett stödprogram för **Interreg** som hjälper myndigheter och organisationer att samarbeta och utbyta erfarenheter för att effektivisera programmen och skapa långsiktiga resultat. I över 20 år har Interact anpassats efter varje programperiod och är nu inne i **Interact IV**, för perioden 2021–2027. Fokus ligger på att lyfta fram och sprida resultat från projekt, bland annat genom en ny strategi för **kapitalisering**.³

Kapitalisering innebär att använda och bygga vidare på tidigare projektresultat för att undvika att "uppfinna hjulet på nytt". Det handlar om att dokumentera, analysera, sprida resultat, skapa nätverk och öka kunskapen hos beslutsfattare. Målet är att projektens resultat ska tas tillvara både under och efter projektiden.

Interact lyfter fram att kapitalisering hänger ihop med **utvärdering**. Utvärdering ger information som behövs för att använda resultaten smartare. Genom att integrera kapitalisering i hela projektcykeln, inklusive utvärdering och kommunikation, kan projekt och program tydligare visa sina effekter och öka sin nytta.⁴

1.2 Interreg Sverige-Norge

EU:s sammanhållningspolitik för 2021–2027 har fem mål: ett smartare Europa, ett grönare Europa, bättre mobilitet, ett mer socialt Europa och ett Europa närmare medborgarna. Interreg ska bidra till dessa mål, men har också två egna fokusområden: att förbättra **samarbetsstyrning** (till exempel genom att ta bort gränshinder och stärka myndigheters kapacitet) och att skapa **ett tryggare och säkrare Europa** (genom åtgärder för gränspassage och migration).

Interreg Sverige–Norge fokuserar på grön omställning, cirkulär ekonomi, fungerande gränsregioner och individens roll. Programmet sköts av **Länsstyrelsen i Jämtlands län** på svensk sida och **Innlandets fylkeskommuner** på norsk sida. Syftet är att bygga vidare på gemensamma styrkor, hantera utmaningar och skapa ett tydligt mervärde över gränsen. Visionen är "En hållbar utveckling och omställning i en attraktiv gränsregion utan gränshinder". Programområdet är uppdelat i två delar: **Nordens gröna bälte** (Jämtland, Väster-norrland och Trøndelag) och **Centrala Skandinavien** (Värmland, Dalarna, delar av Västra Götaland samt Innlandet och delar av Akershus och Østfold).⁵

³ Interact, u.å. *Interact / What Interact does (interact-eu.net)*

⁴ Interreg, u.å. *Document 15 Links between capitalisation and evaluation.docx (sharepoint.com)*

⁵ Interreg, 2022. *Popularversion-av-programdokument-Interreg-Sverige-Norge-2021-2027.pdf*

Interreg Sverige-Norge har även formulerat fyra prioriteringar inom programmet, där varje prioriterat område har specifika mål:

Prioritering 1. En smartare gränsregion. Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom innovation och smart ekonomisk omvandling och regional IKT-konnektivitet. Följande specifika mål ingår: SO 1.1. Innovativa miljöer samt SO 1.2. Små och medstora företags hållbara tillväxt.

Prioritering 2. En grönare gränsregion. En grönare gränsregion med motståndskraft att möta klimatförändringar och fokuserad på cirkulär ekonomi. Följande specifika mål ingår: SO 2.1 Klimatanpassning samt SO 2.2 Cirkulär ekonomi.

Prioritering 3. En mer social gränsregion. Ett mer socialt och inkluderande Europa genom den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Följande specifika mål ingår: SO 3.1 Gränsöverskridande arbetsmarknad, SO 3.1 Utbildning samt SO 3.3 Hållbar kultur och turism.

Prioritering 4. En starkare gränsregion. Interreg-specifikt mål mot bättre styrning genom samarbete. Följande specifika mål ingår: SO 4.1 Stärka det gränsöverskridande samarbetet.

1.3 Utvärderingens syfte

Syftet med utvärderingen är att utvärdera hur projekt inom programmet Interreg Sverige-Norge använder och bygger vidare på resultat som uppkommer i de deltagande projekten under programperioden 2021–2027.

Utvärderingen tar sin utgångspunkt i projektbeslut samt projektens projektbeskrivning, aktivitetsplan och kommunikationsplan men även intervjuer med projektledare för tio utvalda större pågående projekt. Utvärderingen utgår från att kapitalisering är en uppbyggnadsprocess som syftar till att konsolidera det kapital som byggts upp genom Interreg-projekt och -program, med följande mål⁶:

- Göra den kunskap och de resultat som genereras av projekten mer tillgängliga och därmed förbättra kunskapsöverföringen.
- Att få ytterligare resultat genom benchmarking och detaljerad innehållsanalys, som bygger på befintlig kunskap och erfarenhet.
- Främja återanvändning och/eller överföring av denna kunskap och dessa resultat för att öka prestationerna och leveranserna.
- Öka medvetenheten och förbättra kommunikationen av resultat inom specifika områden av regionalpolitiken.

---

⁶ Interact, u.å: *Interact Fact Sheet: Knowledge Management and Capitalisation in Interreg*

Resultaten från utvärderingen, ska användas för att ge kunskap och rekommendationer till såväl genomförandeorganisationen som till projekten om hur arbetet med kapitalisering kan förbättras och stärkas i programmet.

2. Metoder och genomförande

Utvärderingen är formativ till sin karaktär. Det vill säga att syftet med utvärderingen är att stödja och möjliggöra lärande under nuvarande programperiod, istället för en summativ utvärdering som fokuserar på slutresultatet efter att programmet är avslutat. För att uppfylla syftet med utvärderingen har utvärderingen följt en tydlig utvärderingsansats, där datainsamlingen och analysen baserats på ett ramverk med utvärderingsfrågor och specifika underfrågor. Utvärderingen har i genomförandet haft dialog med uppdragsgivaren avseende exempelvis utvärderingsfrågor och urvalet av projekt. Preliminära resultat från utvärderingen har diskuterats med uppdragsgivaren och presenterats för programmets övervakningskommitté som erbjudits inkomma med synpunkter på resultaten. I nedanstående kapitel presenteras utvärderingens analytiska ramverk samt metodik för studien.

2.1 Utvärderingens ansats och metod

EU:s ramverk för utvärdering

För att få en utvärdera hur projekt inom Interreg Sverige-Norge använder och bygger vidare på resultat som uppkommit i projekten, har projekten analyserats utifrån utvärderingskriterierna inom EU:s ramverk för utvärderingar (Better Regulations Guidelines). Detta för att kunna bedöma projektens potential och möjligheter att bygga vidare på resultaten. Utvärderingen har således tagit utgångspunkt i utvärderingskriterierna *relevans*, *effektivitet* och *effekter och mervärde*.

Utvärderingskriterier

Relevans handlar om i vilken utsträckning projektens utformning är ändamålsenliga för kapitalisering av resultat och *effektivitet* handlar om hur projekten tillgängliggör sina resultat för att möjliggöra kapitalisering. *Effekter och mervärde* adresserar hur projekten verkar för att kapitalisering ska ske sinsemellan projekt, över gränser samt mellan projekten och programorganisationen. Effekter kan handla om effekter på organisationen av kapitalisering inom eller utanför programmet och projekten. Mervärde syftar till gränsregionalt och gränsöverskridande mervärde, vilket är ett grundläggande kriterium för projektfinansiering, samt ett fokusområde inom Interreg Sverige-Norge 2021–2027.⁷ Därför har vi

---

⁷ Interreg, 2022. [Populärversion-av-programdokument-Interreg-Sverige-Norge-2021-2027.pdf](#)

nedan valt att referera till kriteriet som Effekter och gränsöverskridande mervärde, för att tydliggöra vad som är av intresse i utvärderingskontexten.

Samstämmighet är även en av EU:s utvärderingskriterier, men vi har valt att utesluta detta kriterium i utvärderingen då vi utgår från att projekten blivit beviljade för att linjera med de regionala behoven och strategierna.

Utvärderingsfrågor

Utvärderingen belyser hur projektens aktiviteter och insatser leder till ett tillvaratagande av resultat. För att synliggöra hur projekten kapitaliserat på resultat har utvärderingen utgått från utvärderingsfrågor baserade på frågeställningar som tagits fram inom Interact, och deras tillhandahållna *Capitalisation Management Toolkit*⁸. Dessa utvärderingsfrågor har sorterats in under kriterierna relevans, effektivitet samt effekter och gränsöverskridande mervärde, och har guidat datainsamlingen och analysen (se Tabell 1 nedan).

Tabell 1. Utvärderingskriterier, bedömningsgrund och vägledande utvärderingsfrågor.

Utvärderingskriterium	Bedömningsgrund	Vägledande utvärderingsfrågor
Relevans	I vilken utsträckning projekten har tagit fram tydliga interventionslogiker med väldefinierade och operationaliserbara leverabler	<ul style="list-style-type: none"> I vilken utsträckning är interventionslogikerna relevanta för kapitalisering? I vilken utsträckning är projektens mål relevanta som riktlinjer för att stärka kapitalisering?
Effektivitet	Huruvida projektens resultat är lättillgängliga och överförbara till nya/andra projekt	<ul style="list-style-type: none"> Har ineffektiva arbetssätt identifierats? Kan kapitalisering utföras på ett mer effektivt sätt? I vilken grad har projekten och programorganisationen nyttjat befintliga resurser hos aktörer inom programområdet och nationella institutioner som arbetar inom liknande frågor?
Effekter och gränsöverskridande mervärde	På vilket sätt projekten verkar för att dela kunskap och lärdomar sinsemellan och till programorganisationen	<ul style="list-style-type: none"> På vilket sätt verkar projekten för att dela kunskap och lärdomar sinsemellan och till programorganisationen?

⁸ Interact, u.å. *Interact / Capitalisation (interact-eu.net)*

2.2 Datainsamling

I utvärderingen har vi använt en kombination av olika typer av datakällor. Datainsamlingen har bestått av explorativa intervjuer, djupintervjuer, samt dokumentanalyser, vilket gett utvärderingen både en bredd och djup av underlag att analysera. Genom att triangulera data från olika källor har utvärderingen kunnat styrka de olika datakällornas tillförlitlighet som underlag till vår analys.

- **Explorativa intervjuer** med två nyckelpersoner med inblick i programorganisationen genomfördes i inledningen av uppdraget. Syftet var att ytterligare fördjupa vår förståelse för programmets utformning och genomförande samt hur och vilka möjligheter projekten inom programmet har att arbeta mot kapitalisering.
- **Djupintervjuer** har genomförts med tio av programmens projekt. Urvalet baserades på projektens totala budget, och intervjuerna genomfördes med de tio största projekten inom Interreg Sverige-Norge 2021–2027. I respektive projektintervju fanns en representant från den svenska sökande och en från den norska sökande, vilket gör att varje intervju genomfördes med två informanter från projektet. Syftet med intervjuerna var att få en bild av hur projekten ser på möjligheterna att tillvarata och bygga vidare på resultat som uppkommit i projekten. Genom denna datainsamlingsmetod gavs möjlighet att kvalitativt analysera projektens upplevda möjlighet till kapitalisering inom Interreg Sverige-Norge utifrån relevans, effektivitet och effekter. I utvärderingen kommer begreppet *informanter* användas, för att referera till de intervjuade personerna inom projekten.
- **Dokumentstudier** har genomförts av samtliga projekt inom Interreg Sverige-Norge. Samtliga projektens ansökningar och bifallsbeslut har analyserats, samt tre slutrapporter som hunnit rapporteras in under uppdragets genomförande. Syftet med dokumentstudierna var att upprätta en djupare bild kring projektens interventionslogiker och hur de styr mot kapitalisering. Dokumentanalysen utgick från de formulerade utvärderingsfrågorna i ramverket, och analyserades utifrån kriterierna relevans, effektivitet samt effekter och gränsöverskridande mervärde. Även om dokumentstudier genomförts av samtliga projekt inom programmet 2021–2027, har särskilt fokus lagts på projekt som inte klassas som förstudier.

Samtliga datainsamlingsmetoder har sammanställts och utgjort delar av en samlad bedömning av projektens kapitalisering av projektresultat. I följande kapitel presenteras resultaten av datainsamlingen i förhållande till utvärderingskriterierna, samt den samlade bedömningen av Interreg Sverige-Norge programmets arbete med att bygga vidare på resultat genom kapitalisering.

3. Utvärderingens resultat och bedömning

I nedanstående kapitel presenteras bedömningen av projektens kapitalisering av projekt, följt av resultaten som bedömningen bygger på. Kapitlet presenteras i tre underkapitel, utifrån *relevans*, *effektivitet* samt *effekter och gränsöverskridande mervärde*. Resultaten är en sammanställning av det som framkommit genom dokumentstudier och intervjuer.

3.1 Resultat kopplat till relevans

I det här avsnittet beskriver vi utvärderingskriteriet **Relevans** och undersöker hur projekten har arbetat med sina mål och processer för att stödja kapitalisering, alltså hur de använder och bygger vidare på tidigare projektresultat.

Genom intervjuer och dokumentstudier ser vi att alla projekt inom portföljen, i olika grad, arbetar med kapitalisering. Projekten använder befintliga nätverk, erfarenheter och konkreta verktyg för att stärka sina resultat och skapa långsiktig nytta. Samtidigt är begreppet **kapitalisering** inte tydligt beskrivet i projektens dokument, och de intervjuade var inte bekanta med termen i betydelsen att aktivt återanvända projektresultat och kunskap.

Materialet visar också att projekten ofta utgår från interventionslogiker där målen till viss del kopplas till kapitalisering. Vår samlade bedömning är att projekten i hög grad har tagit fram logiker och leveranser som är relevanta för kapitalisering. Projektens mål är emellertid inte så väldefinierade mot kapitalisering, så att resultaten tydligt kan relateras till hur de kan tas tillvara över tid.

Interventionslogikerna är relevanta för kapitalisering

Genom bifallsbeslut och tillgängliga slutrapporter ser vi att många projekt bygger vidare på tidigare resultat, nätverk och verktyg, vilket skapar en stark kontinuitet. Det finns dock variation i hur tydligt och specifikt detta görs. Flera projekt bygger på förstudier, vilket informanter lyfter som viktigt för att undvika att "uppfinna hjulet på nytt" och för att öka relevansen i projekten.

Projekten visar att de använder tidigare utvecklade metoder och verktyg, vilket ger en långsiktig logik. Ett exempel är ett projekt som byggt vidare på ett tidigare framtaget kommunikationsverktyg där projektidén föddes ur identifierade behov i ett tidigare projekt. Ett annat projekt har i ett tidigare projekt utvecklat en metod för samverkan mellan offentliga och privata aktörer, och förfinar i nuvarande projekt den metoden genom konkret implementering.

Arbetsättet att bygga vidare på förstudier eller tidigare projekt är vanligt; projektledarna i 9 av 10 projekt uppgav att de använder tidigare erfarenheter eller resultat. Även det projekt som inte direkt byggde vidare på tidigare resultat såg möjligheter att använda och bygga vidare på sina nuvarande resultat i framtida projekt.

Informanterna betonar vikten av förstudier och kontinuitet för att skapa relevanta och framgångsrika huvudprojekt. De pekar också på vikten av att hålla projektresultat levande över tid, särskilt då projektperioden ofta upplevs som för kort för att hinna uppnå bestående resultat. En av informanterna uttryckte sig om vikten av förstudier i förhållande till att hitta samverkansparter och skapa långsiktiga effekter: *”Det är detta som är en del av att göra en förstudie, som ger ett förankrat underlag. Om man inte gjort det hade man inte hunnit göra en sådan utredning om eventuella kopplingar, och Interreg uppmanar att göra en förstudie.”* Informanterna hänvisar även till att det finns ett egenintresse att tillvarata projektresultat som uppkommit i tidigare och nuvarande projektet, och att hålla resultatet vid liv är viktigt för alla medverkande parter.

Samtidigt ser vi ett behov av att programorganisationen tydligare informerar och ställer krav på kapitalisering genom hela projektcykeln, eftersom flera projekt efterfrågar en mer iterativ och resultatriktad process.

Projektens mål stärker kapitalisering men kan specificeras

Utifrån kapitaliseringsbegreppet ser vi att projektens mål överlag är relevanta för att skapa långsiktiga resultat. Målen fokuserar ofta på att bygga nätverk, utveckla verktyg och sprida kunskap så att resultaten kan leva vidare efter projektslut.

Dokumentstudier visar att många projekt formulerar mål som direkt stödjer kapitalisering, till exempel genom att samla och sprida kunskap eller skapa strukturer som andra kan använda framöver. Ett vanligt mål är att kunskapsunderlag ska finnas tillgängligt för andra aktörer efter projektet.

Samtidigt saknas ofta tydliga och formella mål som beskriver hur kapitaliseringen ska utvecklas och säkerställas, vilket gör det svårare att garantera att resultaten tas vidare på ett strukturerat sätt.

3.2 Resultat kopplat till effektivitet

Det här avsnittet handlar om hur bra projekten har lyckats ta tillvara på tidigare resultat och nätverk. Det undersöker också hur tillgängliga och användbara resultaten är för framtida projekt.

När projekten fick sina beviljade ansökningar var det tydligt att resultaten skulle vara till nytta för bland annat skolor, kommuner och näringsliv. Samtidigt pekar många på att det behövs fortsatt finansiering efter projektens slut för att kunna använda resultaten fullt ut.

Anpassning till målgrupper

Datainsamlingen visar att projekten anpassar sina aktiviteter efter olika målgrupper, som skolor, kommunanställda, ungdomar och småföretag. De sprider kunskap genom utbildningar, verktyg, webinarier och seminarier, vilket gör resultaten både tillgängliga och användbara. Informanter bedömer att digitalisering har gjort kunskapsdelningen ännu effektivare. Flera projekt tar även fram lokala kommunikationsplaner för att bättre nå sina målgrupper.

Säkring av projektresultat

Flera projekt arbetar för att deras resultat ska leva vidare efter projektslutet. Exempelvis skriver de avtal med kommuner och lokala aktörer som tar över projektens arbete permanent. Detta ökar chansen att projektens effekter blir långvariga och inte beroende av extern finansiering.

Kommersialisering och kapitalisering

Projekt som utvecklar konkreta produkter, som verktyg och metoder, har ofta lättare att kapitalisera på resultaten via försäljning och avtal. Men det kräver att mottagare, särskilt inom offentlig sektor, har resurser att investera – vilket inte alltid är fallet.

Hinder för effektivitet

Skillnader i administrativa rutiner mellan Sverige och Norge, begränsade resurser och dubbelarbete i ansökningsprocessen nämns som hinder för effektivitet. Detta tar tid från kunskapsdelning och kapitalisering.

Många efterfrågar mer stöd från programorganisationen för att hitta och kontakta relevanta projekt och resurser. Även om visst stöd finns, önskas ett utökat stöd.

Projektledare berättar också att ändrade ansökningskrav mellan olika Interreg-perioder gör det svårt att återanvända material, vilket ökar den administrativa bördan. Administrationen är nödvändig, men många anser att den i sin nuvarande form begränsar projektens effektivitet och deras förmåga att sprida och säkra sina resultat.

Oxford Research bedömer att administrationen inte kan tas bort, men att både programorganisationen och projekten bör arbeta tillsammans för att förenkla och effektivisera processerna. En effektivare administration kan i sig bli ett verktyg för bättre kapitalisering, genom att frigöra tid för spridning, nätverkande och vidareutveckling.

Yttre faktorer som påverkar kapitalisering

Förutom administrativa och ekonomiska hinder påverkar även andra faktorer. Exempelvis kan förändringar i lagstiftning och marknadsförhållanden (särskilt inom jordbruk och byggsektor) samt säkerhetspolitiska händelser, som Nato-processen, påverka projekts genomförande och möjligheter.

Skillnader i svenska och norska regelverk innebär ofta dubbla krav på projekten, vilket tar extra tid och resurser. Dessutom har begränsade resurser i skolor och kommuner i flera fall hindrat vidareanvändning av utvecklade verktyg.

Många projekt bygger sedan tidigare på kapitalisering av resultat

Flera projekt har skapat starka synergier genom att samarbeta med liknande projekt och offentliga aktörer som museer och kommuner. Genom att använda befintliga resurser och samarbetsvägar har projekten i hög grad kapitaliserat på tidigare kunskap och resultat.

I sina målformuleringar och ansökningar beskriver projekten ofta hur de ska använda etablerade nätverk och samarbeta med andra projekt, näringslivsaktörer och offentliga verksamheter. I projektbeskrivningarnas avsnitt om kopplingar till andra insatser framgår en tydlig ambition att främja kunskapsöverföring, förbättra kommunikation och bygga vidare på tidigare erfarenheter.

De intervjuade projektledarna ser positivt på de nätverksträffar och event som programorganisationen har anordnat. Dessa tillfällen har underlättat både erfarenhetsutbyte och nya samarbeten mellan Interreg-projekt. Även programorganisationens stöd i form av tips om kommunikationsmöjligheter och internationell spridning av resultat uppskattas.

Samtidigt ser flera projekt en möjlighet till förbättring. Vissa projektledare uttrycker att de haft svårt att få tillgång till nätverk där offentliga aktörer finns, och att de hade önskat mer stöd för att bli inblandade i relevanta sammanhang. Det lyfts också fram att det är svårt att hitta information om andra EU-finansierade projekt inom samma tematik, trots att sådan data finns. Tillgång till den typen av information skulle enligt flera projektledare stärka kapitaliseringen ytterligare genom att möjliggöra fler samarbeten och erfarenhetsutbyten.

En projektledare sammanfattar behovet så här:

"Att få information om liknande projekt i hela EU. Få hjälp med att identifiera vilka vi kan hitta som arbetar inom samma tematik, för oss att kontakta."

Programorganisationen för Interreg Sverige-Norge förmedlar stöd till projekten som deltar inom programmet, i likhet med andra Interregprogram⁹ vars sekretariat stöttar projekten genom att anordna kunskapsutbyten, möjliggöra spridning genom plattformar och följer upp kapitalisering för att kommunicera ut resultat under projektens gång. Utifrån vad projektunderlagen och -intervjuerna påvisat, ser Oxford Research ett behov för programorganisationen att tydliggöra sin roll. De stöd, databaser och plattformar som finns tillgängliga verkar inte alltid nå ut till projekten. Baserat på vår data skulle en tydligare kommunikation samt lyhördhet kring existerande forum, från både projekten och programorganisationen, gynna kapitaliseringen inom Interreg Sverige-Norge.

3.3 Resultat kopplat till effekter och gränsöverskridande mervärde

Nedanstående avsnitt presenterar utvärderingskriteriet *Effekter och mervärde*. Det vill säga utvärderingens resultat gällande projektens ämnade effekter och gränsöverskridande mervärde sett till kapitalisering. Fokuset ligger här på vilket sätt projekten verkar för att dela kunskap och lärdomar sinsemellan och med programorganisationen, samt bärkraften i de effekter som identifierats eller är förväntade av projektens insatser.

Summerat anser informanter och dokumentstudier att projektens aktiviteter har bidragit till stort lärande, och att det finns en kapitaliseringslogik där projekten ofta reflekterar över hur resultaten ska tas tillvara efter projektens slut. Det finns en viss skillnad i hur projekten närmar sig kapitalisering och vilka förutsättningar som finns, beroende på syftet med projektet.

Ämnade effekter skiljer sig åt mellan projekten

I bifallsbesluten och tillgängliga slutrapporter blir det tydligt att projekten inom Interreg Sverige-Norge har som mål att skapa långsiktiga verktyg och strukturer som kan användas även efter projektslut. Exempel är digitala plattformar, undervisningsverktyg och modeller för fortsatt utbildning och kunskapsspridning. Det finns ett tydligt fokus på att göra projektresultaten användbara för målgrupper som skolor, kommuner och näringslivet, och flera ser behovet av fortsatt finansiering för att fullt kapitalisera resultaten.

Informanter delar bilden av att de inom projekten strävar efter att skapa långsiktiga strukturer och verktyg som kan användas även efter projektslut. Exempelvis skapas digitala verktyg och nätverk för fortsatt kompetensöverföring, samt modeller och avtal som gör det möjligt för skolor och kommuner att tillämpa lärdomar i praktiken.

Om man ser till bifallsbesluten och slutrapporterna, finns en logik i projekten som ser till effekter även efter projektet avslutas. Exempelvis har ett projekt som mål att utarbeta

---

⁹ Interreg North Sea, Capitalisation strategy (2023): [INS_Capitalisation-Strategy_2021-2027.pdf](#)

modeller för framtida projekt inom hållbar byggnation, vilket kan bidra till fortsatt utveckling inom området. Medan andra projekt fokuserar på nätverk och kompetens som kan förvaltas av involverade aktörer.

När vi sammanställer formuleringarna i bifallsbesluten, baserat på hela projektportföljen, syns några återkommande områden inom hur projekten ämnar kapitalisera efter projektslut:

1. Nätverksbyggande och samarbete: Flera projekt lyfter fram vikten av att *etablera och stärka nätverk* mellan aktörer. Detta är tänkt att skapa en grund för *fortsatt samverkan* även efter projektets slut, vilket kan öka långsiktigt värde genom att *underlätta kunskapsutbyte och gemensamma initiativ*.
2. Regional utveckling: En del projekt betonar hur resultaten ska *stärka den regionala kapaciteten* och bidra till en mer sammanhållen utveckling. Genom att *hantera utmaningar och möjligheter specifika för regionen* kan projekten bidra till långsiktiga positiva effekter inom områden som turism, näringsliv och miljö.
3. Hållbarhet och långsiktig påverkan: Vissa projekt syftar till att *bygga upp hållbara lösningar och strukturer* som kan ha varaktig effekt. Många av de långsiktiga resultaten är kopplade till att *etablera hållbara metoder och processer* som kan fortleva och vidareutvecklas, vilket stödjer kapitaliseringstanken.
4. Generell påverkan: Några projekt har mer *allmänna resultat* där de ämnade bestående effekterna inte är specificerade inom kapitalisering, men där projektens resultat kan antas stödja framtida tillämpningar inom sina områden.

Projekten uppger i sin projektbeskrivning, och i de slutrapporter som funnits tillgängliga, vilka bestående resultat projektet ska leda till, vilket bidrar till att projekten beaktar resultatkapitalisering redan vid uppstart. Däremot finns det en viss skillnad i hur utförligt detta har besvarats. Vissa projekt har formulerat utförliga planer för hur resultaten ska leva vidare efter projektslut, medan andra kort skriver på en mer övergripande nivå de långsiktiga effekterna.

Gemensamma lösningar, kunskapsutbyte och långsiktighet är det största gränsregionala mervärdet

Under datainsamlingen framgår att gränsöverskridande samarbete skapar stort värde för regional utveckling. Projekten hjälper exempelvis unga och yrkesverksamma att se möjligheter över gränsen, vilket breddar arbetsmarknaden och ökar ungas chanser att arbeta internationellt i regionen.

Både norska och svenska informanter betonar att många nätverk och samarbeten inte skulle ha funnits utan Interreg Sverige–Norge. Något som informanterna bedömer hade försvårat kunskapsutbyte och utveckling inom områden som grön omställning och

kompetensförsörjning. En informant uttrycker det tydligt: *"Interreg-projekt är helt avgörande för oss."* Projekten bidrar till att bygga långsiktiga samarbeten som sträcker sig bortom enskilda projektperioder.

Det gränsöverskridande arbetet bedöms enligt informanterna stärka regional utveckling, förbättra lösningar på gemensamma hållbarhetsutmaningar och skapa tillgång till en bredare arbetsmarknad. Projekten skapar också mervärde genom att möjliggöra kunskapsutbyte och dela praktiska erfarenheter mellan regionerna, vilket stärker lokal kompetens och innovationsförmåga. Ett konkret exempel är ett projekt som anordnar studiebesök och gemensamma aktiviteter för elever på båda sidor av gränsen. Enligt en informant bidrar dessa möten till att sänka trösklarna för att senare arbeta i grannlandet.

I dokumentanalysen av bifallsbesluten framgår att gemensamma insatser över gränsen stärker nätverk och sprider bästa praxis, särskilt inom hållbarhetsfrågor. Projekten visar hur gemensamt lärande och delade lösningar bidrar till en djupare förståelse och anpassade arbetssätt för både svenska och norska förhållanden. Genom att koppla ihop aktörer och bygga vidare på tidigare projekt främjar Interreg Sverige-Norge en långsiktig kapacitet att hantera gemensamma utmaningar.

3.4 Övriga observationer

Utifrån bifallsbesluten framgår att det finns vissa skillnader mellan projekten, utöver det analytiska ramverket för utvärderingen. Framför allt skiljer sig målformuleringar och typer av kapitalisering mellan programmets prioriterade områden: **Smartare**, **Grönare**, **Social** och **Starkare**. Nedan sammanfattas de huvudsakliga tendenserna.

De olika prioriterade områdena

Smartare: Projekt inom denna prioritering har ett innovationsdrivet fokus. Kapitalisering sker främst genom att bygga nätverk och partnerskap för teknisk utveckling och kunskapsutbyte. Projekten betonar hur resultaten ska integreras i andra initiativ och näringslivssammanhang.

Grönare: Här ligger fokus på långsiktig hållbarhet. Projekten arbetar för att skapa en kunskapsbas kring naturvård och klimatanpassning, med mål att resultaten ska kunna skalas upp och användas i bredare sammanhang över tid.

Social: Projekt inom Social fokuserar på att bygga nätverk och sociala strukturer som kan inspirera och stärka målgrupper, exempelvis ungdomar. Kapitalisering sker genom kunskapsöverföring och engagemang snarare än genom konkreta produkter.

Starkare: Dessa projekt prioriterar utveckling av lokal och regional kapacitet. Resultaten ska kunna implementeras direkt i verksamheter och stärka den regionala konkurrenskraften genom praktisk tillämpning.

Skillnader kopplat till projektbudget

Det finns också skillnader mellan projekt med större och mindre budget:

Projekt över 1 miljon EUR: Fokuserar ofta på breda mål som att stärka konkurrenskraft och innovationsförmåga. De arbetar med långsiktiga förändringar, men är mindre konkreta kring kapitalisering i praktiken.

Projekt under 1 miljon EUR: Har ofta mer specifika och konkreta mål direkt kopplade till kapitalisering, exempelvis benchmarking, omvärldsanalys eller utveckling av utbildningsmaterial som kan användas av andra aktörer.

Olika typer av kapitaliseringsfokus

I utvärderingen har tre huvudtyper av kapitaliseringsfokus identifierats där vissa projekt har flera typer av kapitaliseringsfokus:

1. **Nätverkande kapitalisering:** Bygga relationer och plattformar för framtida samarbeten.
2. **Organisatorisk kapitalisering:** Förändra och stärka strukturer inom befintliga organisationer.
3. **Implementerande kapitalisering:** Utveckla konkreta produkter, kunskapsunderlag eller verktyg som lever vidare efter projektets slut.

Analysen visar att projekt med ett tydligt implementeringsfokus ofta är mer självsäkra kring hur kapitaliseringen ska ske. De har konkreta planer, som att sälja eller överlämna en produkt till andra aktörer genom avtal. Projekt som främst arbetar med nätverk och organisatoriska förändringar har oftare svårare att formulera tydliga åtgärder för hur kunskap och resultat ska tillgängliggöras och användas långsiktigt.

4. Utvärderingens slutsatser och rekommendationer

4.1 Slutsatser

Projekten inom Interreg Sverige-Norge visar en hög grad av kapitalisering, där resultat och lärdomar från tidigare insatser inkluderas i projektens utformning och resultat där pågående projekt ämnas tas vidare i nya initiativ. Det gränsregionala mervärdet av projekten inom programmet är stort, och många projekt uppger att stödet är avgörande för deras verksamhet. Samtidigt finns utrymme för utveckling, särskilt när det gäller att stärka långsiktigheten och säkerställa ansvarig och mottagare efter projektslut. Projektens kapitalisering påverkas av flera faktorer som också bör tas i beaktning:

- **Projektstorlek:** Större projekt har ofta bättre förutsättningar att kapitalisera resultat jämfört med mindre initiativ.
- **Prioriterat område:** Kapitaliseringsmöjligheterna varierar beroende på områdets mål samt områdets dynamik och behov.
- **Projekttyp:** Konkret produktutveckling har andra kapitaliseringsmöjligheter än nätverksbyggande projekt.
- **Projektens tidsram:** Tidsramen för projekt kan ibland förhindra möjligheterna att fullt ut kapitalisera resultat.

Vår bedömning är att projekten bygger vidare på tidigare initiativ och har ett kapitaliseringsstänk, både vad gäller projektets utformning, kunskapsdelning och långsiktiga effekter. Däremot är själva begreppet kapitalisering okänt.

Vi anser att förstudier och projekt som bygger vidare på andra projekt har goda förutsättningar för resultat-kapitalisering genom att de startar med en tydlig riktning och sammanhang för projektens insatser utifrån tidigare erfarenheter. Vi anser vidare utifrån utvärderingen att programorganisationen kring Interreg Sverige-Norge bidrar till kunskap om kapitalisering utifrån resonemang med projektaktörer att bygga vidare på tidigare projekt. Dock bedömer vi att detta är något som ytterligare kan systematiseras.

Det finns alltså sammantaget ett långsiktigt perspektiv i de deltagande projekten inom Interreg Sverige-Norge, både genom att tillvara ta och bygga vidare på tidigare genomförda projekt och insatser, men även framgent i hur de ämnar att effekterna ska bestå. Däremot finns i nuläget för få avslutade projekt för att denna formativa utvärdering ska ha möjlighet att dra signifikanta slutsatser om hur resultaten faktiskt tas vidare efter projektslut.

4.2 Rekommendationer

För att stärka kapitalisering i framtida Interreg-projekt vill utvärderingen rikta följande rekommendationer till projektaktörer och programorganisationen:

Rekommendationer till projekten

- **Planera för långsiktighet redan från start**

Projekt bör tidigt definiera hur resultaten ska leva vidare efter projektslut. Tydliga mål och ansvarsfördelning för kapitalisering bör skrivas in i projektplanen.

- **Använd förstudier och tidigare projekt som grund**

Projekt bör bygga på relevanta förstudier och koppla sitt arbete till befintliga insatser från andra projekt eller aktörer, för att undvika dubbelarbete och stärka resultatens relevans.

- **Utveckla nätverk och samverkan**

Under projektets gång bör projekten aktivt skapa och stärka nätverk som kan bära vidare resultaten efter projektslut. Projekt bör också eftersträva samarbete med andra relevanta aktörer tidigt.

- **Tydliggör kapitalisering i projektbeskrivningar**

Projektansökningar och rapporter bör innehålla konkreta avsnitt som beskriver hur projektets resultat ska tas till vara och kopplas till andra initiativ.

- **Öka kunskapen om kapitalisering**

Projektaktörer bör få bättre förståelse för vad kapitalisering innebär, så att de kan arbeta mer strategiskt med att sprida, använda och bygga vidare på projektresultat.

Rekommendationer till programorganisationen

- **Ställ tydligare krav på kapitalisering i ansökningar och rapportering**

Programorganisationen bör införa krav på att projekten beskriver hur de tänker arbeta med kapitalisering, vem som ansvarar för resultaten och hur de ska leva vidare efter projektslut.

- **Fortsätt främja användning av förstudier**

Uppmuntra projekten att basera sina insatser på relevanta förstudier och tidigare projektresultat. Tydliggör vikten av att koppla nya projekt till befintliga initiativ.

- **Stärk stöd för nätverkande och samverkan**

Fortsätt utveckla forum, nätverk och databaser där projektdeltagare kan hitta

samarbetsmöjligheter och dela erfarenheter, och gör det lättare för projekten att hitta rätt kontakter.

- **Utveckla tydliga riktlinjer för kapitalisering**
Behåll och utveckla krav på att projekten redovisar hur resultaten kopplas till andra insatser och lever vidare. Överväg att införa särskilda avsnitt om kapitalisering i både ansökningar och återrapportering.
- **Öka synligheten av kapitalisering som ett strategiskt mål**
Tydliggör begreppet kapitalisering och hur det kan användas praktiskt, så att både projekt och programorganisation arbetar mer systematiskt för att skapa långvariga effekter.

OXFORD RESEARCH

Oxford Research är ett nordiskt konsultföretag med verksamhet i Sverige, Norge, Finland och Lettland. Våra kunder finns på både den nationella, nordiska och europeiska marknaden. Vi är specialiserade på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier. Regional utveckling och välfärd är våra huvudsakliga fokusområden.

Läs mer på vår hemsida oxfordresearch.se.